

בש"פ 5061/24 - אפריאת בוטיק משקאות בע"מ נ' מדינת ישראל

מנהלי - הסמכות המינהלית - מידתיות וסבירות

פלילי - עבירות מינהליות

מנהלי - רשות שלטונית - רישוי עסקים

בבית המשפט העליון

בש"פ 5061/24

לפני:

המבקשים:

כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ
1. אפריאת בוטיק משקאות בע"מ
2. שלמה אפריאת

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית
המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ש'

מלמד) מיום 16.6.2024 בעצ"מ

16852-06-24

עו"ד אייל אבולפיה

בשם המבקשים:

עו"ד סבטלנה ז'ודזישסקיה

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור (שנפתחה על-ידי מזכירות בית המשפט כבש"פ) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ש' מלמד) מיום 16.6.2024 בעצ"מ 16852-06-24. בהחלטה האמורה נדחתה בקשת המבקשים לעיכוב ביצוע החלטתו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת העמיתה א' פרוסט-פרנקל) מיום 16.5.2024 בבר"ש 47132-02-24, בגדרה ניתן צו הפסקה שיפוטי, המורה על הפסקת עיסוק בבית עסקם של המבקשים.

רקע

2. במוקד ההליך דן, בקשה שהגישה המשיבה ביום 20.2.2024, שעניינה מתן צו הפסקה שיפוטי מכוח סעיף 22 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן: החוק), להפסקת עיסוק בבית עסקם של המבקשים, הוא חנות לממכר משקאות, לרבות משקאות משכרים, המצויה ברמת גן (להלן: העסק). בבקשה נטען כי מדובר בעסק הטעון רישוי הפועל ללא רישיון עסק כחוק, ומשמש בפועל לקידום פעילות פלילית – כך על פי ידיעות מודיעיניות שברשות המשיבה. עוד נטען בבקשה כי נכון לעת הזוהר היתכנות להשגת רישיון עסק בטווח הנראה לעין. זאת, לאחר שרישיון זמני שניתן לעסק פקע ביום 31.12.2022; בקשות המבקשים למתן רישיון עסק סורבו; והשגותיהם על הסירוב האמור נדחו בפסק דינו של בית המשפט לעניינים מינהליים (עת"מ 46942-06-23). בתשובתם הדפו המבקשים את טענות המשיבה לפיהן נסתם הגולל על ניסיונותיהם להשגת רישיון עסק עם מתן פסק הדין בעתירה המינהלית, זאת משעה שפסק דין זה איננו חלוט וערעור עליו תלוי ועומד לפני בית משפט זה (עע"מ 1619/24) (להלן: הערעור המנהלי). כן טענו כי אין כל סיכון הכרוך בהפעלת העסק, כי סגירתו תביא לקריסתו וכי מטעמי "מאזן הנוחות" יש לאפשר הפעלתו עד להכרעה בערעור המנהלי.

החלטות הערכאות קמא

3. לאחר דיון ושמיעת טענות הצדדים, נעתר בית משפט השלום, בהחלטתו מיום 16.5.2024, לבקשת המשיבה למתן צו הפסקה שיפוטי על פי סעיף 22 לחוק החל מיום 16.6.2024; בתוך כך, אסר על ניהול העסק עד להשגת רישיון עסק או היתר זמני כדין וכן אסר על העברתו לאחר אלא אם יש בידי רישיון עסק. זאת, לאחר שעמד על תכליתו של תיקון מס' 34 לחוק רישוי עסקים – במסגרתו נחקק סעיף 22 לחוק – כ"כלי אכיפה יעיל כנגד עסקים הפועלים ללא רישיון". כן התייחס בית משפט השלום לשאלת הנטל הנדרש לשם מתן צו הפסקה שיפוטי, ולפיו יש להוכיח בראיות לכאורה כי התקיימו התנאים למתן צו הפסקת העיסוק, ולפיהם קיים יסוד סביר להניח שעסק טעון רישיון פועל בהעדרו. בית משפט השלום ציין בהחלטתו כי למבקשים אין רישיון עסק כדין, ומעבר לצורך הוסיף וציין כי מחומרי החקירה שהוצגו לפניו עולה כי קיים אינטרס ציבורי בסגירת העסק. על החלטה זו הגישו המבקשים ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ולצדו בקשה לעיכוב ביצוע.

4. בהחלטתו מיום 16.6.2024 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיכוב ביצוע. בהחלטתו ציין, כי מדובר במי שמנהלים עסק תקופה ממושכת כאשר אין בידיהם רישיון עסק, וכי אין לאפשר ניהולו בדרך של עיכוב ביצוע החלטת בית משפט השלום. עוד קבע, כי אין מקום לדון במסגרת בקשת המשיבה בשאלת ההיתכנות להשגת הרישיון וכי מקומה של שאלה זו בערעור המנהלי. ולבסוף קבע, כי לא נפל פגם בהחלטת בית משפט השלום, משנמצא כי אין למבקשים רישיון עסק, וכי ניסיונותיהם להשגת רישיון נדחים מזה כשנה וחצי. לנוכח כל האמור, דחה את הבקשה לעיכוב הביצוע וקבע כי הערעור יישמע ביום 29.9.2024, לאחר הדיון שנקבע לשמיעת הערעור המנהלי. בהחלטה נוספת מיום 19.6.2024, קבע בית המשפט המחוזי כי "לפנים משורת הדין, הצו יכנס לתוקפו ביום 26.6.2024 שעה 12:00".

טענות הצדדים

5. בבקשה שלפניי משיגים המבקשים על החלטת בית המשפט המחוזי הדוחה את בקשתם לעיכוב הביצוע עד להכרעה בערעורם על החלטת בית משפט השלום. לטענתם, המשיבה מנהלת "מסע אגרסיבי לסגירת העסק וכפועל יוצא מכך לחיסולו" עוד בטרם התקיים הדיון בערעורם, באופן המאיים למעשה את זכות הערעור הנתונה להם. עוד הם טוענים כי אין הצדקה לסגירת עסקם שעה שהם פועלים ללא לאות לקבלת רישיון עסק, וכי כל עוד תלוי ועומד ערעורם המנהלי, קיימת היתכנות כי ערעורם יתקבל וינתן להם רישיון עסק. נטען כי סיכויי הערעור על החלטת בית משפט השלום גבוהים, וכי זה מעלה סוגיה בעלת חשיבות ציבורית, הנוגעת לנסיבות בהן יש ליתן צו הפסקה שיפוטי לפי סעיף 22ב לחוק; ולשאלה האם די בכך שהעסק פועל ללא רישיון, או שעל בית המשפט להשתכנע שלא ניתן לקבל את רישיון העסק בעתיד הנראה לעין – שאלות שטרם הוכרעו בפסיקת בית משפט זה.

6. בהחלטתי מיום 24.6.2024 הוריתי למשיבה להשיב לבקשה, לרבות באשר לאופן סיווג ההליך.

7. בתגובתה מציינת המשיבה כי שאלת סיווג ההליך טרם הוכרעה בפסיקה, וכי לעמדתה יש לסווגו כ"הליך מנהלי מורכב". זאת, בשים לב לתכליתו של תיקון 34 לחוק שנועד להקל על הליך קבלת רישיון עסק מחד גיסא, ולאפשר סגירת עסקים ללא תלות בהרשעה פלילית מאידך גיסא, כחלק מן המאבק כנגד תופעת ניהול בתי עסק ללא רישיון ובמבט צופה פני עתיד. לגופו של עניין היא טוענת, כי בקשת המבקשים היא למעשה בקשה לעיכוב ביצוע "בגלגול שלישי", אשר אינה מקימה עילה להתערבות. נטען כי סיכויי הערעור נמוכים, משעה ששתי ערכאות שקלו בקפידה את השיקולים שהעלו המבקשים, ומנגד את האינטרס הציבורי בשמירה על שלטון החוק ועל שלום הציבור. כן נטען, כי בניגוד לטענת המבקשים, אין בהפסקת העיסוק משום פעולה בלתי הפיכה. עוד טוענת המשיבה, כי יישום ההלכה בענייננו מגלה כי ישנן ראיות לכאורה לכך שמדובר בעסק הטעון רישיון הפועל ללא רישיון מאז חודש ינואר 2023; תוך שהמבקש 2 הורשע ונגזר דינו בגין הפעלת העסק שלא כדין; וכי בפני בית משפט השלום הוצגו חומרי חקירה המלמדים על פוטנציאל לסיכון שלום הציבור הטבוע בפעילות העסק. כן מדגישה המשיבה כי "סדר הפעולות" הוא כזה שגם אילו יתקבל הערעור המנהלי, לא תעמוד למבקשים הזכות להפעיל את העסק מבלי שיש ברשותם רישיון או היתר זמני כדין.

8. להשלמת התמונה יצוין כי המבקשים חולקים על עמדת המשיבה לעניין אופן סיווג ההליך וסבורים כי מדובר בבקשת רשות ערעור שיש לנהלה "באכסניה פלילית".

דיון והכרעה

9. לאחר עיון, לא ראיתי לקבל את הבקשה. לנוכח דחיפות הבקשה, לא ראיתי להידרש לאופן סיווג ההליך, האם הליך מנהלי או פלילי.

כעולה מהשתלשלות העניינים שפורטה לעיל, שתי ערכאות נדרשו לבקשת המבקשים לעיכוב ביצוע צו הפסקת העיסוק (אשר נעתרו בחלקן), ולא מצאתי כי נפלה שגגה בתוצאה אליה הגיעו.

אציין כי אין חולק, למעשה, שהעסק מושא הדיון הוא עסק טעון רישוי, וכי הוא פועל ללא רישיון או היתר זמני מזה כשנה ומחצה, החל מן המועד בו פג תוקפו של רישיון העסק הזמני שניתן לו. לפיכך, התקיימו לכאורה התנאים הדרושים להוצאת צו הפסקה שיפוטי מכוח סעיף 22ב לחוק רישוי עסקים. המבקשים טוענים כי במסגרת הבקשה האמורה על בית המשפט להידרש, בין היתר, גם להיתכנות קבלת הרישיון בעתיד הנראה לעין. מבלי לנקוט עמדה בסוגיה זו, העתידה להיבחן במסגרת ערעורם התלוי ועומד, דומה כי הזמן שחלף מאז תום תוקפו של הרישיון הזמני מעיד על עצמו. בנסיבות אלה, דומה כי סיכויי הערעור על החלטת בית משפט השלום אינם מן המשופרים. בשים לב לתכליתו של צו הפסקת עיסוק (ראו: רע"פ 3634/22 מזפר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (17.7.2022)), ולכך שהיעתרות לבקשה שלפניי משמעותה, הלכה למעשה, מתן הכשר למבקשים לנהל עסק הטעון רישוי ללא רישיון – לא קמה עילה להתערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי. זאת בפרט, מקום בו הפסקת עיסוק אינה פעולה בלתי הפיכה, ומועד שמיעת הערעור אינו רחוק.

אשר על כן – הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ב' בתמוז התשפ"ד (8.7.2024).

ש ו פ ט ת